

Gosod amcanion llesiant – Cyngor Dinas a Sir Abertawe

Blwyddyn archwilio: 2022-2023

Dyddiad cyhoeddi: Gorffennaf 2023

Cyfeirnod y ddogfen: 3709A2023

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Mewn achos o dderbyn cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddo, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae'r cod adran 45 yn nodi'r arfer wrth ymdrin â cheisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partion perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partion perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay. Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Cynnwys

Cynnwys

Cefndir: Ein harchwiliadau o bennu amcanion llesiant	4
Gyflawni ein harchwiliad yng Nghyngor Dinas a Sir Abertawe	5
Sut a phryd Cyngor Dinas a Sir Abertawe Gosod ei amcanion llesiant	5
Yr hyn a chanfuom	7
Mae'r Cyngor wedi cymhwyso'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy wrth bennu ei Amcanion Llesiant. Bydd ymgorffori ei ddull o ymgysylltu a monitro perfformiad yn cryfhau hyn ymhellach.	7
Argymhellion Atodiadau	10
Atodiad 1: Cwestiynau allweddol a'r hyn yr ydym yn chwilio amdano	11

Cefndir: Ein harchwiliadau o bennu amcanion llesiant

- 1 Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (y Ddeddf) yn gosod 'dyletswydd llesiant' ar 48 o gyrff cyhoeddus. Mae'r ddyletswydd yn ei gwneud yn ofynnol i'r gyrff hynny osod a chyhoeddi 'amcanion llesiant' sydd wedi'u cynllunio i wneud y mwyaf o'u cyfraniad at gyflawni pob un o saith nod llesiant cenedlaethol y Ddeddf.¹ Rhaid iddynt hefyd gymryd pob cam rhesymol, wrth arfer eu swyddogaethau, i gyflawni'r amcanion hynny.
- 2 Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal archwiliadau i asesu i ba raddau y mae gyrff cyhoeddus wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu eu hamcanion llesiant.² Rydym yn cynnal rhaglen dreigl o'r archwiliadau hyn, hyd at ddechrau 2025.³
- 3 Mae gwneud rhywbeth yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn golygu gweithredu 'mewn modd sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain'. Er mwyn cyflawni hyn, rhaid i gorff cyhoeddus ystyried y pum ffordd o weithio: hirdymor, integreiddio, cyfranogi, cydweithio ac atal.⁴
- 4 Gwnaethom lunio fframwaith asesu i'n galluogi i asesu i ba raddau y mae gyrff cyhoeddus wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu eu hamcanion llesiant. Mae **Atodiad 1** yn nodi rhagor o wybodaeth am ein dull gweithredu, gan gynnwys set o 'ddangosyddion cadarnhaol' sy'n dangos sut beth allai da edrych.
- 5 Wrth ddylunio ein dull gweithredu, gwnaethom ystyried yr hyn y gallem ei ddisgwyl yn rhesymol gan gyrff cyhoeddus ar yr adeg hon. Dylai gyrff cyhoeddus nawr fod yn gyfarwydd â'r egwyddor datblygu cynaliadwy a'r ffyrdd o weithio a cheisio eu cymhwyso mewn ffordd ystyrlon. Ar yr un pryd, rydym yn gwerthfawrogi bod gyrff cyhoeddus yn dal i ddatblygu eu profiad wrth gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod amcanion llesiant. Felly, mae'r archwiliadau'n cynnwys ystyried sut mae gyrff cyhoeddus yn cymhwyso eu dysgu a sut y gallant wella yn y dyfodol.

¹ Y saith nod llesiant cenedlaethol yw; Cymru lewyrchus, Cymru gydnerth, Cymru iachach, Cymru fwy cyfartal, Cymru o gymunedau cydlynol, Cymru o ddiwylliant bywiog ac iaith Gymraeg ffyniannus, a Chymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang.

² Adran 15 (1) (a) Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

³ Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal archwiliadau dros y cyfnod a nodir yn y Ddeddf, sy'n dechrau flwyddyn cyn etholiad y Senedd ac sy'n dod i ben flwyddyn ac un diwrnod cyn etholiad y Senedd ganlynol.

⁴ Adran 5 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Cynnal ein harchwiliad yng Nghyngor Dinas a Sir Abertawe

- 6 Nod yr archwiliad hwn oedd:
- esbonio sut y gwnaeth Cyngor Dinas a Sir Abertawe (y Cyngor) gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy drwy gydol y broses o bennu ei amcanion llesiant;
  - rhoi sicrwydd i'r graddau y gweithredodd y Cyngor yr egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant; a
  - nodi cyfleoedd i'r Cyngor ymgorffori'r egwyddor datblygu cynaliadwy ymhellach wrth osod amcanion llesiant yn y dyfodol.
- 7 Aethom ati i ateb y cwestiwn 'i ba raddau y mae'r Cyngor wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant newydd'. Rydym wedi gwneud hyn drwy archwilio'r cwestiynau canlynol:
- A oedd y broses a roddwyd ar waith gan y Cyngor i osod ei amcanion llesiant wedi'u seilio ar yr egwyddor datblygu cynaliadwy?
  - A yw'r Cyngor wedi ystyried sut y bydd yn sicrhau y gall gyflawni ei amcanion llesiant yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy?
  - A yw'r Cyngor wedi sefydlu trefniadau i fonitro cynnydd a gwella sut mae'n cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant?
- 8 Buom yn trafod amseriad yr archwiliad gyda'r Cyngor, ac fe wnaethom deilwra'r ddarpariaeth i adlewyrchu ei amgylchiadau penodol.
- 9 Rydym yn casglu ein tystiolaeth yn y ffyrdd canlynol:
- adolygu dogfennau allweddol;
  - cynnal gweithdy gyda swyddogion allweddol ac Aelodau a oedd yn ymwneud â gosod yr amcanion llesiant; a
  - chynnal cyfarfod eglurhad terfynol ar faterion sy'n weddill gydag unigolion allweddol yn ogystal â'r uchod.
- 10 Fe wnaethom hefyd roi adborth anffurfiol i swyddogion ar ganfyddiadau allweddol ein gwaith cyn rhannu'r adroddiad hwn.

Sut a phryd mae'r Cyngor yn gosod ei amcanion llesiant

- 11 Mabwysiadwyd Cynllun Corfforaethol newydd y Cyngor 2023-2028 – 'Darparu Abertawe lwyddiannus a chynaliadwy' (y Cynllun Corfforaethol) gan y Cyngor ar 30 Mawrth 2023. Mae'r Cynllun Corfforaethol wedi'i strwythuro o amgylch chwe Amcan Llesiant newydd y Cyngor, sef:
- diogelu pobl rhag niwed...fel bod ein dinasyddion yn rhydd rhag niwed a chamfanteisio;

- gwella addysg a sgiliau...fel bod pawb yn Abertawe yn ennill y sgiliau a'r cymwysterau sydd eu hangen arnynt i lwyddo mewn bywyd;
  - trawsnewid ein heconomi a'n seilwaith...fel bod gan Abertawe ddefnydd cymysg ffyniannus Canol y Ddinas ac economi leol a fydd yn cefnogi ffyniant ein dinasyddion;
  - mynd i'r afael â thlodi a galluogi cymunedau...fel y gall pob person yn Abertawe gyflawni eu potensial;
  - cyflawni adferiad natur a newid yn yr hinsawdd....fel ein bod yn cynnal a gwella natur a bioamrywiaeth yn Abertawe, yn lleihau ein hól troed carbon ac yn mynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd;
  - trawsnewidiad a gwytnwch ariannol ... fel ein bod ni a'r gwasanaethau a ddarparwn yn gynaliadwy ac yn addas ar gyfer y dyfodol;
- 12 Mae'n ofynnol i'r Cyngor gyhoeddi datganiad llesiant o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, y mae wedi'i ymgorffori yn ei Gynllun Corfforaethol newydd a gyhoeddir ar wefan y Cyngor.
- 13 Dros y deuddeg mis diwethaf, mae'r Cyngor, i gydnabod yr angen i ddiweddarau ei drefniadau corfforaethol, wedi bod yn cynnal diweddariad helaeth o'i bolisi corfforaethol a'i dirwedd strategol, gan gynnwys ei adnewyddu Strategaethau Digidol a'r Gweithlu. Rhan allweddol o'r adnewyddu hwn hefyd fu adolygu ei ymagwedd at ei Gynllun Corfforaethol a sut mae'n gosod ei Amcanion Llesiant (Amcanion Llesiant) newydd. Wrth ddrafftio ei Gynllun Corfforaethol newydd, mae'r Cyngor wedi cymhwyso gwersi a ddysgwyd o osodiad blaenorol y Swyddogion Ariannol. Roedd y gwersi allweddol hyn yn cynnwys:
- datblygu gweledigaeth hirdymor gliriach ar gyfer Abertawe bod y Swyddogion Cymorth Cymunedol newydd yn cyd-fynd yn agosach â hi; a
  - chanolbwyntio ar sicrhau bod gwell aliniad rhwng Swyddogion Cymorth Cymunedol y Cyngor a'r Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC).

Yr hyn a chanfuom

Mae'r Cyngor wedi cymhwyso'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy wrth bennu ei Amcanion Llesiant. Bydd ymgorffori ei ddull o ymgysylltu a monitro perfformiad yn cryfhau hyn ymhellach

Y broses ar gyfer pennu amcanion llesiant

Sylfaen dystiolaeth

- 14 Mae'r Cyngor wedi defnyddio ystod eang o dystiolaeth i lywio gosod ei amcanion llesiant. Mae wedi dangos yn glir sut mae wedi defnyddio tystiolaeth sy'n ystyried risgiau ac anghenion tymor byr, canolig a thymor hir. Roedd hyn yn cynnwys:
- Adroddiad Blynyddol a Hunanasesiad 2021-2022
  - Cynllun Adfer y Cyngor
  - Datganiad Ymrwymadau Polisi'r Cyngor 7 Gorffennaf 2022
  - Cofrestr Risg Gorfforaethol y Cyngor
  - Aseiad BGC Abertawe o Les Lleol 2022;
  - Adroddiad Tueddiadau yn y Dyfodol Llywodraeth Cymru
  - Adroddiad Comisiynwyr Cenedlaethau'r Dyfodol 2020
- 15 Ar gyfer pump o'i Swyddogion Cymorth Cymunedol, heblaw am yr un sy'n canolbwyntio ar Ddiogelu lle defnyddiwyd proses ychydig yn wahanol, drafftiodd y Cyngor ddogfen sy'n disgrifio pam mae'r maes blaenoriaeth wedi dod yn SAC ac yn darparu dadansoddiad o'r dystiolaeth y mae wedi'i defnyddio i lywio ei benderfyniad. Ar gyfer pob un o'r pum SLIC, cynhaliodd y Cyngor aseiad IIA manwl sy'n rhoi ystyriaeth ychwanegol i effeithiau ehangach. Yn ein barn ni, mae'r dull hwn yn darparu sail resymegol a thystiolaeth glir ar gyfer gosod Swyddogion Diogelu'r Cyngor.

Ymgynghori a Chynnwys

- 16 Er bod y Cyngor wedi ceisio ymgysylltu dinasyddion yn uniongyrchol â'i Swyddogion Gweithredu Cymunedol, drwy ymarfer ymgynghori penodol, roedd y gyfradd ymateb yn isel ac ni chyrrhaeddodd yr ymgysylltiad hwn amrywiaeth lawn y boblogaeth. Yn ogystal â'r ymgynghoriad penodol hwn, tynnodd y Cyngor dystiolaeth hefyd o ymarferion ymgysylltu ac ymgynghori presennol er enghraifft; ei

'gwiriad tymheredd yr amcan llesiant'⁵ o Wanwyn 2022, ei arolwg newid hinsawdd yn 2021 a gweithdy ymgynghori â rhanddeiliaid ynghylch ei ddull o ddatblygu economaidd a gynhaliwyd ym mis Mehefin 2021. Fodd bynnag, yn ein barn ni, mae angen i'r Cyngor gryfhau sut mae'n ymgysylltu â dinasyddion ar ei Swyddogion Preswyllo.

- 17 Mae'r Cyngor wedi myfyrio ar ei ddulliau o ymgysylltu a chyfranogi ac mae wedi cydnabod bod angen iddo wneud mwy i ymgysylltu â grwpiau penodol fel pobl hŷn. Yn ddiweddar mae wedi mabwysiadu Strategaeth Ymgynghori ac Ymgysylltu newydd a dylai hyn a'i waith diweddar gyda'r 'Labordy Cydgynhyrchu' a Pholisi Cydgynhyrchu arfaethedig o ganlyniad ddarparu fframweithiau defnyddiol ar gyfer parhau i wella ymgysylltiad a chydgyhyrchu â'i ddinasyddion.

Cynllunio i wella lles

- 18 Mae Cynllun Corfforaethol y Cyngor a'r IIA unigol sydd wedi'i gwblhau ar gyfer pump o'r Swyddogion yn cynnwys naratif clir o'r modd y mae'r Swyddogion Cymorth Cymunedol yn ystyried y Nodau Cenedlaethol, y pum Ffordd o Weithio, sut mae'r amcan llesiant newydd yn cefnogi amcanion eraill y Cyngor a'r effeithiau ehangach. Mae'r IIA hefyd yn dangos y berthynas rhwng amcanion llesiant y Cyngor ac amcanion llesiant BGC. Dylai'r ddealltwriaeth ehangach hon o effaith ei Swyddogion Gorfodi Lleol sicrhau bod y Cyngor mewn sefyllfa well i ddylunio a chyflwyno camau effeithiol i wella llesiant Abertawe.
- 19 Mae Swyddogion Cymorth Cymunedol y Cyngor wedi cael eu gosod gyda'r ystyriaeth o fynd i'r afael ag anghenion/heriau tymor byr a thymor hirach ac atal pethau rhag gwaethygu. Enghreifftiau da o hyn yw ei Chanolfan Gymdeithasol ynghylch newid yn yr hinsawdd a chyda'i ddull canolog o fynd i'r afael â thlodi. I gefnogi ei ddull o atal mae gan y Cyngor Strategaeth Atal 2018-21 bresennol. Er y dylai'r egwyddorion yn ei Strategaeth Atal barhau'n berthnasol, gellid ei diweddarau i sicrhau ei bod yn cefnogi Cynllun Corfforaethol newydd y Cyngor yn effeithiol.
- 20 Mae'r Cynllun Corfforaethol yn cynnwys rhai mesurau sy'n ceisio mesur yr effeithiau ehangach ar lesiant, er enghraifft: 'Adrodd yn rheolaidd ar lwyddiannau cydweithio gyda llofnodwyr Siarter Hinsawdd, BGC, dinasyddion, ysgolion, busnesau, grwpiau cymunedol a phartneriaid amgylcheddol'. Bydd ehangu ei ystod o fesurau i gynnwys y rhai sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau yn galluogi'r Cyngor i gryfhau sut mae'n mesur ei gynnydd ar wella lles ei ddinasyddion.
- 21 Mae'r Cynllun Corfforaethol yn cydnabod pwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth ag eraill i gyflawni ei Swyddogion Cymorth Cymunedol ac mae'n cynnwys enghreifftiau o gydweithio sy'n gadael fel y rhai sy'n ymwneud â gwella ysgolion, diogelu, adfywio economaidd ac iechyd. Mae'r Cynllun Corfforaethol yn cynnwys naratif cryno ar sut y bydd y Cyngor yn cydweithio i gyflawni ei SLIC. Er bod y

⁵ Arolwg y cyngor lle gofynnwyd i ddinasyddion eu barn am Amcanion Llesiant a pherfformiad presennol y Cyngor sy'n eu cyflawni ac ai nhw oedd yr amcanion cywir i wella llesiant yn Abertawe nawr ac yn y dyfodol.

gydnabyddiaeth hon o'r angen i weithio gydag eraill yn gadarnhaol, bydd yn bwysig bod y Cynlluniau Gwasanaeth manylach yn cynnwys mwy o wybodaeth am sut a phryd y bydd yn cydweithio â phartneriaid i gyflawni ei Amcanion Ilesiant.

Cyflawni'r amcanion Ilesiant

- 22 Y mecanwaith allweddol ar gyfer cyflawni ei Swyddogion Cymorth Cymunedol fydd trwy gamau ac amcanion gwasanaeth y manylir arnynt yn ei fframwaith Cynllunio Gwasanaeth a adnewyddwyd yn ddiweddar. Ar adeg ein harchwiliad roedd y Cyngor wrthi'n cwblhau ei Gynlluniau Gwasanaeth. Mae templed Cynllun Gwasanaeth newydd y Cyngor nawr yn gofyn i wasanaethau ddangos sut mae eu blaenoriaethau'n cefnogi Swyddogion Cymorth Cymunedol y Cyngor ac i ddiffinio pa fesurau/DPA a thargedau fydd yn cael eu defnyddio i bennu cynnydd. Bydd yn bwysig, unwaith y bydd Cynlluniau Gwasanaeth wedi'u cwblhau, bod y Cyngor yn pwysu a mesur i sicrhau bod y camau, y camau gweithredu a'r mesurau cronus a amlinellir yn y Cynlluniau Gwasanaeth yn ei alluogi i gyflawni a mesur y cynnydd y mae'n ei wneud ar ei Swyddogion Gwasanaethau Cymunedol.
- 23 Wrth ddatblygu ei Gynllun Corfforaethol, cytunodd y Cyngor ar sawl egwyddor arweiniol a oedd, yn ein barn ni, o gymorth i sicrhau bod y Cynllun Corfforaethol wedi'i osod mewn cyd-destun o'r adnoddau oedd ar gael. Mae enghreifftiau o'r canllawiau hyn yn cynnwys:
- dylai datblygu'r Cynllun Corfforaethol a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig fod yn benderfynol.
  - dylai'r Ymrwymadau Polisi⁶ fod yn gamau, neu eu hymgorffori mewn camau, i gyflawni pob Blaenoriaeth.
  - dylid cynnwys camau i gyflawni pob CGC yn y Cynllun dim ond os ydynt wedi'u hariannu'n llawn.
- 24 Dylai'r dull hwn ddarparu llinell sylfaen ddefnyddiol i'r Cyngor ddangos yn glir sut mae ei adnoddau'n cael eu defnyddio i gyflawni ei amcanion Ilesiant. Yn ein barn ni, bydd yn bwysig i'r Cyngor sicrhau bod ei gynllunio ariannol parhaus yn adlewyrchu sut y bydd risgiau ariannol a thargedau arbedion yn y dyfodol yn effeithio ar gyflawni ei Swyddogion Ariannol.

Monitro'r amcanion Ilesiant

- 25 Mae Adroddiad Blynyddol y Cyngor 2021-2022 yn nodi'r cynnydd a wnaeth o ran cyflawni ei Swyddogion Cymorth Cymunedol blaenorol a helpodd y wybodaeth honno i lunio ei Fyrddau Gweithredu newydd a'r camau i'w cyflawni. Dylai cynnwys mesurau llwyddiant yn ei Gynllun Corfforaethol newydd a chyflwyno teclyn hunanfyfyrrio diwygiedig, sy'n gofyn i wasanaethau adlewyrchu'n benodol ar eu

⁶ Ymrwymadau Polisi a dynnwyd o Fanifesto Gwleidyddol y weinyddiaeth bresennol.

perfformiad yn erbyn Swyddogion Diogelu'r Cyngor, ei alluogi i ddal tystiolaeth yn fwy effeithiol i fesur ac olrhain ei gynnydd.

- 26 Ar gyfer rhai o'i Swyddogion Cymorth Cymunedol, fel yr un sy'n ymwneud â threchu tlodi, mae'r Cyngor wedi gosod basged o fesurau a fydd yn torri ar draws y sefydliad, gan gynnwys Cyllid, Tai, Addysg a Datblygiad Economaidd. Er bod rhai o Swyddogion Cymorth Cymunedol y Cyngor trwy ddiffiniad yn fwy croestorri eu natur, yn ein barn ni, dylai'r Cyngor barhau i ddatblygu mesurau ar gyfer ei Swyddogion Gweithredu eraill sy'n torri ar draws y sefydliad ac sy'n canolbwyntio mwy ar ganlyniadau ac effeithiau.
- 27 Bydd y Cyngor yn parhau i fonitro'r cynnydd ar ei Fyrddau Swyddi cyfredol drwy ei drefniadau monitro perfformiad chwarterol a blynyddol presennol. Ar adeg ein hadolygiad, roedd agweddau ar ei Fframwaith Rheoli Perfformiad (PMF) a'i feddalwedd ategol yn cael eu hadnewyddu. Bydd yn bwysig bod unrhyw PMF newydd neu wedi'i adnewyddu'n cael ei ymgorffori'n gyflym i sicrhau bod y Cyngor yn gallu monitro ei gynnydd yn effeithiol ar ei Swyddogion Cymorth.

Argymhellion

- A1 Dylai'r Cyngor barhau i adeiladu ar y cynnydd y mae wedi'i wneud wrth gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant drwy:
- ymgorffori ei strategaeth Ymgynghori ac Ymgysylltu newydd a'i Pholisi Cydgynhyrchu a'u defnyddio i dynnu ar farn amrywiaeth lawn ei dinasyddion wrth ddylunio a chyflawni ei Swyddogion Cymunedau;
  - dangos yn glir sut y gallai arbedion ariannol a risgiau yn y dyfodol effeithio ar gyflawni eu Swyddogion Ariannol;
  - sicrhau bod ei Gynlluniau Gwasanaeth diwygiedig yn gallu mesur cynnydd yn effeithiol ar gyflawni ei Gynlluniau Gwasanaeth Cymunedol; a
  - sicrhau bod unrhyw Gynlluniau Gwasanaeth yn y dyfodol hefyd yn manteisio ar y cyfle i gynnwys ehangu nifer y mesurau sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau ac effeithiau.

Atodiad 1

Cwestiynau allweddol a'r hyn yr ydym yn chwilio amdano

Mae'r tabl isod yn nodi'r cwestiwn yr oeddem yn ceisio ei ateb wrth gynnal yr archwiliad hwn, ynghyd â rhai is-gwestiynau i arwain ein casglu tystiolaeth. Mae hefyd yn cynnwys rhai 'dangosyddion cadarnhaol' sydd wedi'u teilwra i'r archwiliad hwn, wedi'u haddasu o'r rhai yr ydym wedi'u defnyddio o'r blaen i lywio ein harchwiliadau egwyddor datblygu cynaliadwy. Nid rhestr wirio yw'r rhestr hon, ond yn hytrach set o nodweddion darluniadol sy'n disgrifio sut beth allai da edrych.

I ba raddau y mae'r corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant newydd?

Cynllunio: A oedd y broses a roddwyd ar waith gan y corff i osod ei amcanion llesiant yn seiliedig ar yr egwyddor datblygu cynaliadwy?

Dangosyddion positif

I ba raddau y mae'r corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant newydd?

A yw'r corff wedi defnyddio data a gwybodaeth arall i ddeall anghenion, risgiau a chyfleoedd a sut y gallent newid dros amser?

- Mae gan y corff asesiad clir a chytbwys o gynnydd yn erbyn amcanion llesiant blaenorol a ddefnyddiwyd i lywio dealltwriaeth y corff o'r angen 'fel y mae'/tymor byr'.
- Mae'r corff wedi gosod amcanion llesiant yn seiliedig ar ddealltwriaeth dda o angen, risg a chyfleoedd yn awr ac yn y dyfodol, gan gynnwys dadansoddi tueddiadau'r dyfodol. Mae'n debygol y bydd hyn yn cael ei dynnu o amrywiaeth o ffynonellau lleol a chenedlaethol, megis:
  - Aseidiadau llesiant Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus
  - Aseidiadau poblogaeth Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol
  - Canlyniadau ymarferion ymwneud / ymgynghori lleol
  - Monitro a chwynion gwasanaethau
  - Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol
  - Adroddiad Cyflwr Adnoddau Naturiol Cyfoeth Naturiol Cymru (SoNaRR) ar gyfer Aseidiadau Cymru ac Ardaloedd
- Mae'r corff wedi ceisio deall achosion sylfaenol problemau fel y gall fynd i'r afael â chylchoedd negyddol a heriau rhwng cenedlaethau trwy ei amcanion llesiant.

A yw'r corff wedi cynnwys eraill i ddatblygu ei amcanion llesiant?

- Mae'r corff yn defnyddio canlyniadau cyfranogiad i helpu i ddewis ei amcanion llesiant. Mae'r ymglymiad hwnnw - boed yn gynradd, eilaidd neu'n gyfuniad - yn adlewyrchu amrywiaeth lawn y boblogaeth.
- Mae cyfranogiad yn adlewyrchu arfer da a chynghor gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol.

I ba raddau y mae'r corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant newydd?

A yw'r corff wedi ystyried sut y gall yr amcanion wella llesiant a chael effaith eang?

- Mae'r amcanion llesiant wedi'u cynllunio i wella llesiant yn yr ystyr ehangaf a gwneud cyfraniad ar draws y saith nod llesiant cenedlaethol.
- Mae'r amcanion llesiant wedi'u cynllunio i adlewyrchu a manteisio ar y cysylltiadau rhwng gwahanol feysydd gwaith.
- Mae dealltwriaeth ddatblygedig o sut mae'r amcanion llesiant yn effeithio ar, neu'n ymwneud â'r hyn y mae cyrff cyhoeddus eraill yn ceisio ei gyflawni a chyfleoedd i weithio gyda'i gilydd.

A yw'r corff wedi dylunio'r amcanion i sicrhau manteision tymor hwy, wedi'u cydbwysu â diwallu anghenion tymor byr?

- Mae'r corff wedi gosod amcanion sy'n ddigon uchelgeisiol ac sydd wedi'u cynllunio i yrru gweithgaredd ar draws y sefydliad.
- Mae'r amcanion wedi'u cynllunio i ddiwallu anghenion tymor byr a thymor hir. Pan osodir amcanion dros amserlen fer i ganolig, fe'u gosodir yng nghyd-destun ystyriaethau neu uchelgeisiau tymor hwy.

Adnoddau a chyflawni: A yw'r corff wedi ystyried sut y bydd yn sicrhau y gall gyflawni ei amcanion llesiant yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy?

A yw'r corff wedi ystyried sut y gall roi adnoddau i'r amcanion llesiant?

- Dyrannwyd adnoddau i sicrhau y gellir cyflawni'r amcanion dros y tymor byr a'r tymor canolig, ond mae'r corff hefyd wedi ystyried adnoddau, risgiau a/neu sut y gall adnoddau ar gyfer amcanion tymor hwy.
- Mae'r corff wedi dyrannu adnoddau i sicrhau buddion ataliol, lle mae'r rhain yn cael eu disgrifio yn ei amcanion llesiant.

I ba raddau y mae'r corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant newydd?

A yw'r corff wedi ystyried sut y gall weithio gydag eraill i gyflawni eu hamcanion?

- Mae'r corff yn defnyddio ei wybodaeth am amcanion/gweithgarwch partneriaid, ei berthnasoedd a'i drefniadau cydweithredol i sicrhau y gall gyflawni uchelgeisiau trawsbynciol.

Monitro ac adolygu: A yw'r corff wedi sefydlu trefniadau i fonitro cynnydd a gwella sut mae'n cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei amcanion llesiant?

Ydy'r corff wedi datblygu mesurau a threfniadau monitro priodol?

- Mae mesurau perfformiad wedi'u cynllunio i adlewyrchu'r egwyddor datblygu cynaliadwy, e.e. drwy ganolbwyntio ar ganlyniadau sy'n torri ar draws ffiniau adrannol / sefydliadol ac sy'n sicrhau buddion lluosog (gan gynnwys ataliol) dros y tymor hwy.
- Mae 'edau aur' a fydd yn caniatáu i'r corff adrodd yn glir ac yn dryloyw ar gynnydd i gyflawni'r amcanion.

A yw'r corff yn ceisio dysgu oddi wrth a gwella sut y mae wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy i bennu ei amcanion llesiant?

- Mae'r corff yn dangos hunanymwybyddiaeth ac ymrwymiad i wella sut mae'n cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy fel y gall wneud hynny mewn ffordd ystyrlon ac effeithiol.
- Mae'r corff wedi dysgu o osod amcanion llesiant blaenorol a thrwy gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn fwy cyffredinol ac mae wedi gwella'r broses ar gyfer pennu ei amcanion llesiant newydd.
- Mae gan y corff neu'n bwriadu myfyrio ar sut y mae wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn y cylch hwn o bennu amcanion llesiant.

Archwilio Cymru
1 Cwr y Ddinas
Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500
Ffacs: 029 2032 0600
Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru
Gwefan: www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.